

Nardymas yra viena iš nedaugelio veiklų, kur saugumo taisyklės nuo pat pradžių paremtos prielaida, kad pagalba gali būti nepasiekiamą. Pasak profesionalaus naro Vyčio Vilko, po vandenių dažniausiai nėra atsarginio skambučio, ryšio su paviršiumi ar galimybės greitai perduoti informaciją. Todėl viskas - nuo planavimo iki reakcijos - turi veikti be išorinių priemonių. Šis principas išlieka, tačiau atsiranda papildomų priemonių, kurios leidžia turėti atsarginį ryšio kanalą net esant giliame arba riboto matomumo nardyme.

Signalai, kuriuos mokosi kiekvienas

Nors nardymo įranga ir mokymo metodai per dešimtmečius patobulėjo, pagrindinis ryšio būdas po vandenių išliko toks pat - vizualiniai ženklai. Narai komunikuoja rankų signalais, šviesos blyksniais ar prisilietimais, nes nei balsas, nei ryšio priemonės gylyje neveikia. Tai universali sistema, kurios mokomasi dar pradinuose kursuose ir kuri leidžia susikalbėti net tada, kai narus skiria skirtingos kalbos.

Didžiausia pasaulyje nardymo mokymo organizacija PADI - Profesionali nardymo instruktorių asociacija (Professional Association of Diving Instructors) - [nurodo](#), kad dažniausiai naudojami rankų signalai yra atpažįstami tarptautiniu mastu ir leidžia skirtingų kalbų narams susikalbėti po vandenių be žodžių. Tuo tarpu Rekreatinio nardymo taryba (RSTC - Recreational Scuba Training Council) yra patvirtinusi standartizuotą bazinių signalų rinkinį, kurio laikosi dauguma mokymo agentūrų.

Tačiau ši sistema turi ribas, kurias lemia pati aplinka. Esant prastam matomumui, dumbliui ar stresinėse situacijose ženklai gali būti nepastebėti arba neteisingai suprasti. „Dažniausiai naudojami rankų ir šviesos signalai, ypač jei nardoma tamsoje ar po žeme. Su paviršiumi paprastai ryšio neturime, todėl kai sąlygos tampa sudėtingos, vien ženklų nepakanka. Pavyzdžiui, jei vanduo sudrumstas, tenka bendrauti prisilietimais. Tokiose situacijose bendravimas tampa sudėtingas - nors ženklai paprasti, bet ne visada tinkamai suprantami“, - pasakoja Vytis Vilkas.

Dėl to saugumui visų pirmą svarbu pasiruošimas: aiškūs susitarimai prieš nėrimą, komandos disciplina ir pasitikėjimas žmonėmis, su kuriais nerieate. „Svarbiausia - patirtis ir pasiruošimas. Kursų metu viskas detalai išaiškinama: įrangos patikrinimas, pokalbis prieš nėrimą, planų ir galimų problemų aptarimas. Kuo daugiau kalbama ir planuojama prieš neriant, tuo saugesnis nėrimas ir mažiau nesusipratimų tarp komandos narių. Rimtesniuose nėrimuose paprastai nardoma su ta pačia komanda - pažįsti žmones, žinai, ko tikėtis, ir tai didina saugumą“, - priduria instruktorius.

Technologijos nardymo kasdienybėje

Nors nardymas dažnai vis dar remiasi žmogaus pasiruošimu ir komandos susitarimais, technologijos jau seniai tapo kasdiene narų įranga – ypač ten, kur reikalingas tikslumas. Narai naudoja kompiuterius, dekompresijos planavimo sistemas, „bottom timerius“ ir kitus prietaisus, padedančius sekti laiką, gylį ar dujų suvartojimą. Tačiau nė vienas iš jų nelaikomas vieninteliu sprendimu – profesionaliuose nėrimuose visa įranga dubliuojama, o pažangūs prietaisai visada turi paprastesnius, mechaniškai patikimesnius atitikmenis.

Pasak techninio nardymo instruktoriaus Vyčio Vilko, skirtumas tarp technologijos ir žmogaus pasiruošimo yra aiškus: „Gali turėti pažangiausią kompiuterį, bet jei pats nesupranti, kas vyksta, jis nepadės. Tačiau kai dėl šalčio, nuovargio ar streso smegenys pradeda veikti prasčiau, kompiuteris, kuris nejaučia emocijų ir nepasiduoda aplinkos poveikiui, tampa patikimesnis. Tokiais atvejais jo informacija gali būti logiškesnė nei žmogaus sprendimas“.

Dabartinės technologijos gali suteikti papildomą saugumo sluoksnį. „Technologijos narams leidžia matyti daugiau – gylį, laiką, temperatūrą, o dabar ir palaikyti ryšį. Tai svarbu ypač tada, kai nutrūksta vizualinis kontaktas, pasikeičia matomumas arba situacija vystosi kitaip, nei planuota. Tokia galimybė jau integruota ir į išmanųjį laikrodį „Huawei Watch Ultimate 2“, kuriame ryšys veikia net po vandeniu“, – sako „Huawei“ produktų mokymų vadovė Lietuvoje Urtė Eidžiūnaitė.

Sonarinis ryšys po vandeniu

„Huawei Watch Ultimate 2“ tapo pirmuoju išmaniuoju laikrodžiu, leidžiančiu perduoti žinutes tarp narų po vandeniu. Ryšys veikia ne per radijo signalus, o per ultragarso bangas, kurios sklinda net esant dideliame slėgiui. Laikrodis leidžia siųsti iš anksto paruoštus pranešimus iki 30 metrų atstumu, o SOS signalą – iki 60 metrų, kai nebėra galimybės susikalbėti ženklais.

Skirtingai nei tradicinė nardymo įranga, šis sprendimas nereikalauja papildomų siųstuvų ar paviršiaus stoties – ryšys įdiegtas tiesiai į laikrodį, kuris kartu veikia kaip pilnavertis nardymo kompiuteris. Jis atsparus vandens slėgiui, kuris susidaro 150 metrų gylyje, fiksuoja gylį, laiką, dekompresijos duomenis ir kitus rodmenis, o prireikus tampa atsarginiu ryšio kanalu ten, kur iki šiol jo paprasčiausiai nebuvo.

„Dauguma narų nenaudoja sudėtingos profesionalios ryšio įrangos. Todėl visai logiška, kad tokia funkcija atsiranda būtent laikrodyje – įrenginyje, kurį dažnai dėvi ir narai. Čia nereikia

jokių papildomų siųstuvų ar atskiros technikos: vienas prietaisas, kurį jau naudoji nardymui, tiesiog suteikia dar vieną naudingą galimybę – perduoti žinutę ar SOS signalą. Toks sprendimas tinka ne tik patyrusiems narams, bet ir pradedantiesiems ar mėgėjams, kurie nori turėti atsarginį ryšio būdą be sudėtingos įrangos. Be to, laikrodis sukurtas ir kitoms ekstremalioms veikloms – nuo laipiojimo iki naktinių žygių, todėl tampa universaliu įrankiu lauko sportui“, – teigia U. Eidžiūnaitė.

